

ประโยค ป.ธ.๓
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๓๘

๑. ธรรมดาวินัยมี ๒ อย่าง คือ วินัยของพระอย่างหนึ่ง วินัยของคฤหัสถ์อย่างหนึ่ง ๑ บรรดาวินัย ๒ อย่างนั้น วินัยของพระ ได้แก่ การไม่ต้องอาบัติ ๗ กอง ๑ วินัยของพระนั้น ที่ศึกษาดีแล้ว ด้วยการไม่ต้องความเศร้าหมอง และด้วยการทำตนให้ดำรงอยู่ในความดี คือ ความประพฤดิเอื้อเฟื้อ เชื่อว่า เป็นมงคล เพราะนำประโยชน์แก่อกุลและนำความสุขมาให้ในโลกทั้งสอง ๑ ก็ ในคำเหล่านี้ คำว่า วินัยของพระ ได้แก่ การไม่ต้องอาบัติ ๗ กอง ดังนี้ ข้าพเจ้ากล่าวไว้ด้วยอำนาจการกำหนดวินัยของพระอย่างอุกกฤษฎ์ ๑ เพราะฉะนั้น บรรดาอาบัติทั้ง ๗ กอง อาบัติกองใด ๆ ภิภษุรูปใดต้องแล้ว อาบัติกองนั้น ๆ ภิภษุรูปนั้น ฟังกระทำคืนทันที ด้วยวุฒฐานวิธีและเทศนาวิธี ๑ เพราะว่่า กองอาบัติทั้งหลายแม้ที่ต้องแล้ว อันภิภษุอยู่กรรมแล้วก็ดี แสดงแล้วก็ดี ย่อมไม่ทำอันตรายเลย ๑ เพราะเหตุนั้น ในอรรถกถา อริฏฐสิกขาบท ท่านจึงกล่าวว่า ธรรมเหล่านี้ ย่อมกระทำอันตรายต่อสวรรค์และพระนิพพาน เพราะเหตุนั้น ธรรมทั้งหลายเหล่านั้น ชื่อว่า อันตรายิกธรรม ๑ อันตรายิกธรรมเหล่านั้นมี ๕ อย่าง คือ กรรม ๑ กิเลส ๑ วิบาก ๑ อุปาท ๑ อาณาวีติกกมะ ๑ ๑ บรรดาอันตรายิกธรรม ๕ ประการนั้น ธรรมที่ให้ผลในภพถัดไป ๕ ประการ ชื่อว่า อันตรายิกธรรมคือกรรม ๑ กรรมของผู้ประทุษร้ายนางภิภษุณีก็เหมือนกัน ๑ แต่กรรมของผู้ประทุษร้ายนางภิภษุณีนั้น ย่อมกระทำอันตรายต่อพระนิพพานอย่างเดียว ไม่กระทำ อันตรายต่อสวรรค์ ๑ ธรรมคือมัจฉาทิฏฐิอันตั้ง ชื่อว่า อันตรายิกธรรมคือกิเลส ๑ ธรรมคือปฏิสนธิ ของพวกกะเทย สัตว์ดิรัจฉาน และคนสองเพศ ชื่อว่า อันตรายิกธรรมคือวิบาก ๑ เจตนาธรรมเป็นเหตุกล่าวร้ายพระอริยเจ้า ชื่อว่า อันตรายิกธรรมคืออุปาท ๑ ก็ อันตรายิกธรรมคืออุปาทเหล่านั้น ย่อมกระทำอันตรายตลอดเวลาที่ผู้กล่าวร้ายทั้งหลาย ยังไม่มาโทษพระอริยเจ้า ต่อแต่ขอมาโทษพระอริยเจ้าแล้วไป ย่อมไม่ทำอันตราย ๑ อาบัติทั้งหลายที่ภิภษุแก่แล้วต้องแล้ว ชื่อว่า อันตรายิกธรรมคืออาณาวีติกกมะ ๑ แม้อาบัติเหล่านั้น ก็ย่อมทำอันตรายตลอดเวลาที่ภิภษุผู้

ต้องอาบัติแล้ว ยังปฏิบัติญาความเป็นภิกษุอยู่ก็ดี ยังไม่อยู่กรรมก็ดี ยังไม่แสดงเสียก็ดี
เท่านั้น ต่อแต่ นั้นไป หากทำอันตรายไม่ ๑

๒. นัยอันมาในอรรถกถาเอกนิบาต อังคุตตรนิกายว่า พวกพรหม ๑๘๐ ล้าน
กับพระอัญญาโกณฑัญญเถระได้สดับพระธรรมจักกัปปวัตตนสูตรแล้ว ได้ดื่มน้ำอมฤต ๑
ในวันที่ ๕ พระเถระปัญจวัคคีย์ได้สดับอนัตตลักขณสูตรแล้ว ได้ดำรงอยู่ในพระอรหัต ๑
บุรุษ ๕๕ คน มียศกุลบุตรเป็นต้น ได้สดับเทศนาของสมเด็จพระบรมศาสดาแล้ว ได้
ดำรงอยู่ในพระอรหัต ๑ ภัททวัคคีย์กุมาร ๓๐ คน ได้สดับเทศนาของสมเด็จพระ
บรมศาสดาที่ชฎองผ้ายแล้ว ได้ดำรงอยู่ในผลเบ็องต่ำ ๓ ประการ ๑ ชฎิล ๑,๐๐๐
คน ได้สดับอาทิตตปริยายสูตรที่คยาสิสประเทศ แล้วได้ดำรงอยู่ในพระอรหัต ๑ พวก
พราหมณ์และคฤหบดีจำนวน ๑๑๐,๐๐๐ คน มีพระเจ้าพิมพิสารเป็นประมุข สดับ
เทศนาของสมเด็จพระบรมศาสดาที่สวนตาลหนุ่มแล้ว ดำรงอยู่ในโสดาปัตติผล หมื่น
คนดำรงอยู่ในสรวงทั้งหลาย ฯลฯ ในฐานทั้ง ๔ เหล่านี้ คือ ในมหาสมยสูตร
ในมงคลสูตร ในจุฬาราทูลาวาสสูตร ในสมจิตตปฏิบัติทาสูตร สัตว์ผู้ได้บรรลุ
ธรรมาภิสมัย กำหนดไม่ได้เลย ดังนี้ ๑

—◆—
ให้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

